

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 18C/214/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1113237596
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Hlistová
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2019:1113237596.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava 1 v konaní pred sudkyňou JUDr. Zuzanou Hlistovou v právnej veci žalobkyne: H. C. G., F. XX.XX.XXXX, Q. XXXX/X. XXX XX Bratislava, zast.: O. L. G., F. XX.XX.XXXX, Q. XXXX/X, XXX XX Bratislava proti žalovanej: Slovenská republika zast. Generálnou prokuratúrou SR, Štúrova ul.č.2, 812 85 Bratislava o náhradu škody takto

rozhodol:

Súd žalobu z a m i e t a.

Súd žalovanej n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou podanou na tunajšom súde 04.11.2013 sa žalobkyňa domáhala zaviazania Generálnej prokuratúry SR k náhrade škody vo forme nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 Eur titulom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Oprávnenosť svojho nároku odôvodnila tým, že okresná prokurátorka Okresného úradu partizánske na podnet súdneho exekútora dala Okresnému úradu vyšetrovania PZ SR Partizánske písomný pokyn zo dňa 23.10.2000 na preverenie žalobkyne a jej majetkových pomerov pre podozrenie zo spáchania trestného činu poškodzovania veriteľa. V uvedenom liste dáva pokyny na preverenie jej majetku za účelom zistenia, či je možné z neho uspokojiť veriteľa žalobkyne, ak dlžník má dostatok majetku na uspokojenie veriteľa, z hľadiska naplnenia znakov trestného činu podľa § 256 Trestného zákona je bezvýznamná okolnosť, že dlžník predal vec, na ktorú sa vzťahuje záložné právo iného veriteľa v tomto prípade VÚB Bratislava a.s.. V uvedenom liste sa doslova píše, že treba vypočítať podozrivú a nech uvedie či je schopná uspokojiť pohľadávku svojho veriteľa aj z iného majetku. Taktiež je v ňom uvedený príkaz na vypočutie oznamovateľa, či zisťoval ďalší majetok žalobkyne, z ktorého by sa mohla uspokojiť pohľadávku. Ďalej sa v pokyne uvádza, že v prípade, že má dostatočný majetok, tak nebudú naplnené zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu podľa § 256 ods. 1 písm. a), ods. 5 písm. b) Trestného zákona. Uznesením Okresného úradu vyšetrovania PZ SR Partizánske zo dňa 27.12.2000 sp. zn. ČVS: OUV-241/PE-2000 BNa bola vec odložená, nakoľko sa nejednalo o podozrenie z trestného činu. V uvedenom uznesení sa konštatuje, že v uvedenom čase žalobkyňa bola aj majiteľkou rodinného domu v obci Č. a príslušného pozemku o rozlohe 105 árov a teda mala dostatok majetku na uspokojenie veriteľa.

1.1. O to väčšie bolo jej prekvapenie, keď Okresný úrad justičnej polície PZ Partizánske na základe uznesenia zo dňa 22.09.2003 sp. zn. ČVS:OUJP-241/2000 BNa začal trestne stíhať žalobkyňu ako obvinenú za trestný čin poškodzovania veriteľa podľa § 256 ods.1 písm. a) ods. 5 písm. b) Trestného zákona pričom vo veci neboli predložené žiadne nové dôkazy, všetky boli presne tie isté ako pri vyšetrovaní v roku 2000. Týmto krokom začal kolotoč nezákonných a nesprávnych úradných postupov, ktorých obeťou bola žalobkyňa.

1.2. Dňa 01. 12. 2003 v zákonnej lehote podala sťažnosť voči uzneseniu ČVS: OUJP-241/2000 BNa, kde namietala, že mám dostatok iného majetku z ktorého mohla dosiahnuť uspokojenie veriteľa. Už v tom čase upozorňovala na nezákonný úradný postup. Dňa 4.12.2003 jej právny zástupca podal sťažnosť proti vyššie uvedenému uzneseniu.

1.3. Uznesením Krajského súdu v Nitre 5To34/2005 sa konštatuje, že k poškodeniu veriteľa nedôjde, ak si tento môže svoju pohľadávku uspokojiť z iného dlžníkovho majetku. Súd prvého stupňa svojím dokazovaním dokázal, že žalobkyňa mala dostatok iného majetku z ktorého bolo možné uspokojiť pohľadávku veriteľa, napriek tomu sa však exekútor nezaoberal existenciou tohto majetku, jeho zaistenie pre exekučné konanie, napriek tomu, že o existencii vedel. Zásoby tovaru na predajni boli v takej výške, že bolo možné uspokojiť pohľadávku veriteľa predajom hnuťelného majetku. Ďalej upozornila na to, že zameranie sa na jeden objekt bolo účelové zo strany prokuratúry, pretože uvedená nehnuteľnosť bola založená 2 zmluvami v prospech VUB a.s. Trenčín, to znamená, že reálne plnenie z tejto nehnuteľnosti nebolo možné. Navyše ako bolo už viackrát konštatované nešlo o istinu, tá už bola dávno zaplatená, ale o zmluvnú pokutu, ktorú vo svojej nevedomosti na začiatku podnikania podpísala. Preto im nešlo o peniaze, tie už mali dávno zaplatené ale o nehnuteľnosť. Krajský súd preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, ako aj správnosť postupu konania a dospel k záveru, že pre náležité objasnenie veci je potrebné po zrušení napadnutého rozsudku vec vrátiť prokurátorovi na došetrenie. Krajským súdom bolo konštatované, že uvedenými ustanoveniami Trestného zákona a Trestného poriadku sa neriadili orgány prípravného konania. Podľa uznesenia Krajského súdu až po doplnenom dokazovaní bude vec náležite objasnená zo všetkých hľadísk, ktoré vyžaduje ustanovenie § 89 ods. 1 Trestného poriadku a bude zrejmé či výsledky vyšetrovania dostatočne odôvodňujú postavenie obvinenej pred súd.

1.4. V písomnom podaní Okresnej prokuratúry Topoľčany číslo Pv 503/2003 zo dňa 22.05.2007, ktorým bola trestná vec žalobkyne vrátená na doplnenie vyšetrovania sa konštatuje, že v priebehu vyšetrovania nebolo dôsledne postupované v intenciách uznesenia KS v Nitre. Predovšetkým nebola relevantným spôsobom zisťovaná konkrétna výška pohľadávky ako aj konkrétna výška majetku obvinenej. V bode 3) prokurátorka konštatuje, že hodnota zostávajúceho majetku vzhľadom na vyššie uvedené okolnosti zisťovaná vôbec nebola. Jej konštatovanie je pravdivé, napriek tomu, že ju žalobkyňa vo svojej sťažnosti zo dňa 1.12.2003 na to upozorňovala a taktiež na okresnom súde predložila svoje účtovné knihy a daňové priznania. V rozsudku Okresného súdu číslo PE 1T 93/04-247 sa uvádza, že pod číslami listov 128-176 sa nachádzajú kópie priznaní k dani z príjmov fyzických osôb za roky 1998-1999, ďalej pod číslami 1999-211 zoznam hmotného investičného majetku, daňové priznanie za rok 1998, ďalej pod číslom 224-226, 231-232-233 výpisy z účtov.

1.5. Uznesením sp. zn. Pv 451/08-36 zo dňa 19.4.2010 prokurátor zastavil trestné stíhanie vzhľadom na to, že všetky uvedené okolnosti a zabezpečené dôkazy nasvedčujú tomu, že predajom nehnuteľnosti žalobkyňa nezmarila uspokojenie svojho veriteľa, pretože veriteľ mohol svoju pohľadávku uspokojiť z iného majetku žalobkyne a teda svojím konaním nenaplnila znaky trestného činu poškodenia veriteľa podľa § 256 ods. 1 písm. a) ods. 3 Trestného zákona. Z uvedeného jasne vyplýva, že jej konanie nebolo v rozpore so zákonom a naopak konanie prokuratúry bolo v rozpore so zákonom, čo bolo v ďalšom konaní dokázané.

Na základe uverejnených listinných dôkazov prokurátorka konala nezákonne a nerešpektujúc príslušné paragrafy a ustanovenia Trestného zákona podala na žalobkyňu obžalobu, čím porušila zákon č. 514/2003 § 3 ods. (1) písm. b) a spôsobila jej škodu, ktorú si žalobkyňa nárokuje ako nemajetkovú ujmu.

2. Podaním zo dňa 12.11.2014 žalobkyňa na základe výzvy súdu odstránila vady označenia žalovaného subjektu, na základe čoho sa žalovaným subjektom stala Slovenská republika zastúpená Generálnou prokuratúrou SR.

3. Žalovaná sa prostredníctvom Generálnej prokuratúry SR podaním zo dňa 30.01.2015 vyjadrila k žalobe. Vo svojom podaní poukázala na to, že k vzneseniu obvinenia voči žalobkyňi ako i k podaniu obžaloby došlo pred účinnosťou zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a preto nárok žalobkyňi má byť posudzovaný podľa zák. č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Súčasne GP SR v tejto súvislosti namietla, vzhľadom na zákonnú úpravu, svoje oprávnenie

zastupovať žalovanú, t.j. Slovenskú republiku v predmetnom konaní a nakoniec vzniesla námietku premlčania nároku, keďže trestné konanie voči žalobkyni bolo právoplatne skončené 30.04.2010 a žalobkyňa si uplatnila nárok na súde dňa 04.11.2013.

4. V predmetnej veci súd vo veci nariadil predbežné prejednanie sporu. Pojednávanie sa uskutočnilo dňa 07.02.2019 na ktorom žalobkyňa založila do spisu žiadosť o predbežné prerokovanie nároku doručenú GP SR dňa 02.05.2013 a stanovisko GP SR k jej žiadosti zo dňa 28.08.2013. Žalobkyňa súčasne označila za právny základ nároku nezákonné rozhodnutie, t.j. uznesenie vyšetrovateľa PZ SR Partizánske ČVS: OUJP-241/2000/BNa zo dňa 22.09.2003 a obžalobu zo dňa 14.06.2004 sp. zn. Pv 503/03. Ďalej uviedla, že si nárok na náhradu nemajetkovej ujmy uplatňuje podľa zák. č. 514/2003 Z. z. z dôvodu, že voči jej osobe bolo vedené nezákonné trestné stíhanie po dobu 10 rokov až do roku 2010, kedy bolo trestné stíhanie zastavené.

4.1. Žalovaná vo svojom prednese v rámci predbežného prejednanie sporu uviedla, že pokiaľ žalobkyňa za právny základ nároku označila rozhodnutia ku ktorým došlo pred účinnosťou zák. č. 514/2003 Z. z. jej právny nárok sa má posudzovať podľa zákona č. 58/1968 Zb. V ďalšom odkázala na písomné vyjadrenie zo dňa 04.02.2019 v ktorom okrem iného poukazuje na premlčanie uplatneného nároku z dôvodu, uplynutia 3 ročnej premlčacej lehoty, ktorá začala plynúť od právoplatnosti uznesenia o zastavení trestného stíhania, t.j. od 23.04.2010 a uplynula dňom 23.04.2013. Žalobkyňa si až po uplynutí premlčacej lehoty uplatnila svoj nárok voči žalovanej na predbežné prerokovanie nároku u GP SR dňa 02.05.2013 a na súde dňa 12.11.2014. V prípade podania obžaloby ako nezákonného rozhodnutia sa žalobkyňa dozvedela o tom, že rozhodnutie prvostupňového súdu o oslobodení žalobkyne spod obžaloby bolo zrušené a vec vrátená prokurátorovi na došetrenie z rozhodnutia Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5To 34/2005 z 22.11.2005. To znamená, že aj v tomto prípade nárok na náhradu škody sa premlčal ešte pred jeho uplatnením na súde.

5. Na základe zistených skutkových okolností uznesením zo dňa 12.02.2019 č. k. 18C 214/2013-73 súd určil, že bude pokračovať v konaní s Ministerstvom spravodlivosti SR ako orgánom oprávneným zastupovať žalovanú v predmetnom spore z dôvodu, že uplatnený nárok žalobkyne je potrebné posudzovať vzhľadom zisteným okolnostiam podľa zákona č. 58/1969 Zb. s poukazom na ust. § 9 ods. 1) zákona.

6. Žalovaná sa prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti SR ako orgánu oprávneného ju zastupovať v predmetnom konaní písomne vyjadrila k podanej žalobe podaním zo dňa 04.03.2019 v ktorom uviedla, že nárok uplatnený žalobkyňou v tomto konaní je v zmysle ustálenej súdnej praxe a ňou poskytnutého výkladu príslušných zákonných ustanovení (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4M Cdo 15/2009, sp. zn. 1 Cdo 64/2008, sp. zn. 28 Cdo 2692/2010 a podobne), nevyhnutné posudzovať ako nárok uplatnený titulom nezákonného rozhodnutia, za ktoré je v tomto prípade potrebné považovať rozhodnutie o vznesení obvinenia zo dňa 22.09.2003.

Podľa § 27 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. zodpovednosť za škodu podľa tohto zákona sa vzťahuje na škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona a na škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Zákon č. 514/2003 Z. z. nadobudol účinnosť dňa 01.07.2004.

V zmysle § 27 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje doterajšími predpismi.

Predpisom platným a účinným do nadobudnutia platnosti a účinnosti zákona č. 514/2003 Z. z. bol zákon č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len "zákon č. 58/1969 Zb."), v zmysle § 27 ktorého zodpovednosť podľa tohto zákona sa vzťahuje na náhradu škody spôsobenej rozhodnutiami, ktoré budú vydané po dni nadobudnutia účinnosti tohto zákona, a na náhradu škody spôsobenej po tomto dni nesprávnym úradným postupom.

Na základe uvedeného je zrejmé, že nárok žalobkyne uplatnený v tomto konaní je, s poukazom na deň vydania rozhodnutia o vznesení obvinenia, potrebné posudzovať v zmysle ustanovení zákona č. 58/1969 Zb..

Titulom uplatneného nároku je v prejednávacom prípade nezákonné rozhodnutie, za ktoré žalobkyňa označila rozhodnutie o vznesení obvinenia zo dňa 22.09.2003. Jednou z podmienok možnosti uplatnenia nárokov v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. titulom nezákonného rozhodnutia je, v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 58/196 Zb., existencia zrušujúceho rozhodnutia. Za takéto je v tomto prípade nutné považovať rozhodnutie o zastavení trestného stíhania, ktorým je uznesenie Okresnej prokuratúry Partizánske č. k. 451/08-36 zo dňa 19.04.2010.

Podľa § 22 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. právo na náhradu škody podľa tohto zákona sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou na uplatnenie práva na náhradu škody zrušenie rozhodnutia, plyní premlčacia doba odo dňa doručenia (oznámenia) zrušujúceho rozhodnutia.

Podľa vyjadrenia Generálnej prokuratúry SR, ktorá pôvodne konala v mene žalovanej v tomto konaní, žalobkyni bolo predmetné uznesenie o zastavení trestného stíhania doručené/ oznámené dňa 22.04.2010. Žalobkyňa na Generálnu prokuratúru SR doručila žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody dňa 02.05.2013. Generálna prokuratúra vyrozumela o výsledku predbežného prerokovania nároku, resp. oznámila žalobkyni, že nie je príslušná na takýto postup listom zo dňa 28.08.2013, ktorý bol žalobkyni doručený dňa 11.09.2013. Žalobkyňa uplatnila svoj nárok prostredníctvom žaloby až dňa 04.11.2013, kedy bola žaloba doručená konajúcemu súdu.

Z uvedeného vyplýva, že premlčacia doba, stanovená § 22 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb., na uplatnenie nárokov na náhradu škody, prípadne nemajetkovej ujmy, v prejednávacom prípade začala plynúť dňa 23.04.2010 a uplynula najneskôr dňa 23.04.2013. Žalovaná má z uvedeného dôvodu za to, že žalobkyňa uplatnila nárok na náhradu nemajetkovej ujmy po márnom uplynutí premlčacej doby. K prípadnému spočítaniu premlčacej doby podľa názoru žalovanej, v dôsledku predbežného prerokovania nároku v zmysle § 22 ods. 3 zákona č. 58/1969 Zb., nedošlo, nakoľko žiadosť bola predložená Generálnej prokuratúre SR už po jej márnom uplynutí.

6.1. Žalobkyňa v predloženej žalobe ako aj v neskoršom konaní uvádza, že svoj nárok uplatňuje v zmysle ustanovení zákona č. 54/2003 Z. z., čo dôvodil jej zástupca v priebehu predbežného prejednávania sporu „právnym a zákonným stavom v roku 2010 kedy už platil zákon 514/2003 Z. z.“ Tak ako už bolo vyššie uvedené, prejednávaný prípad je nutné, s ohľadom na znenie § 27 zákona č. 514/2003 Z. z., posudzovať v intenciách zákona č. 58/1969 Zb. nakoľko rozhodnutie, ktoré je titulom pre uplatnenie nároku v tomto konaní, bolo vydané pred nadobudnutím platnosti a Nárok na náhradu škody podľa zákona č. 58/1969 Zb. je v nadväznosti na čl. 46 ods. 3 Ústavy SR a čl. 36 ods. 3, 4 Listiny základných práv a slobôd, osobitným zákonom, ktorý upravuje podmienky a spôsob náhrady škody, ktorá vznikla pri výkone verejnej moci. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že objektívna zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci nie je zodpovednosťou absolútnou, ale podlieha určitým zákonným kritériám, ktoré musia byť splnené na to, aby na základe vzniku tejto zodpovednosti mohlo dôjsť k splneniu materiálnej povinnosti štátu poskytnúť poškodenému náhradu škody alebo nemajetkovej ujmy.

Zákon č. 58/1969 Zb. ustanovuje nasledujúce základné všeobecné podmienky, pri splnení ktorých štát zodpovedá za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci:

Uvedený právny predpis neupravuje náhradu nemajetkovej ujmy a teda neposkytuje možnosť takejto ujmy sa, v prípade nesprávneho úradného postupu alebo nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci, domáhať. Na základe uvedeného považuje žalovaná tento nárok žalobkyne za uplatnený bez právneho základu v ktoromkoľvek z ustanovení relevantného právneho predpisu, čo v plnej miere odôvodňuje zamietnutie žaloby.

7. Podaním zo dňa 28.04.2019 žalobkyňa sa vyjadrila k argumentácii žalovanej zo dňa 04.03.2019 v ktorom uviedla, že jej nárok sa má posudzovať podľa zák. č. 514/2003 Z. z. keďže trestné konanie v podobe súdneho konania prebiehalo na Okresnom súde až po účinnosti zákona č. 514/2003 Z. z. a o oslobodení spod obžaloby súd rozhodol 15.04.2005. Dňa 22.3.2005 však OP Topoľčany podala odvolanie voči rozsudku, kde odignorovala dôkaznú situáciu, ktorá bola na OS. Dnes už vieme, že to bolo na nátlak pána P., ktorý je v predmetnej spoločnosti KFA s.r.o. majiteľom. Takto prokuratúra pokračovala v nezákonnom konaní, v snahe zabezpečiť majetkový prospech pre jedného človeka, napriek tomu, že konala zjavne nezákonne, čo sa potom po 5 rokoch preukázalo zrušeným trestným stíhaním. Dá sa

povedať, že prokuratúra konala v súlade so želaním a podieľala sa na nezákonnom získaní majetku v prospech, dnes už obvineného P.. Tak sa stala spolupáchatelom nezákonného konania. Z vývoja tohto prípadu je dôležitý dátum 23.6.2005, ktorý je možné považovať za pokračovanie nezákonných rozhodnutí prokuratúry a je možné, že toto bol ten dátum od ktorého je možné odvíjať nezákonný postup, voči ktorému sa v konaní odvolávame. Bude však na úvahe súdu ako posúdi v časovom slede zrušenie jedného zákona, platnosť druhého zákona a hlavne vznik škody. V tomto prípade je nutné individuálne posúdiť, či z hľadiska vzniku škody bolo relevantné pretrvávanie nezákonného úradného postupu aj v čase po nadobudnutí účinnosti zákona číslo 514/2003 Z. z. (Uznesenie NS SR 1 Cdo 107/2009 " Pokiaľ žalobcovi bola spôsobená škoda v dôsledku ku ktorým začalo dochádzať už pred účinnosťou zákona č.514/2003, ktoré však pretrvávali aj za účinnosti tohto zákona, bude potrebné o žalobcom uplatnenom nároku na náhradu škody rozhodnúť podľa zákona č.514/2003 Z. z.

7.1. Pokiaľ ide o počítanie lehoty v tomto smere uviedla, že dňa 4.5.2010 bola nadobudnutá právoplatnosť Uznesenia Okresnej prokuratúry Partizánske pod značkou Pv 451/08-36. Táto listina s vyznačenou právoplatnosťou je súčasťou spisu. V tomto prípade je nutné pracovať s dátumom právoplatnosti, pretože pred ňou malo toto uznesenie hodnotu iba papiera na ktorom bolo vyfľačené. Podmienkou uplatnenia si svojej náhrady nemajetkovej ujmy je pojem "dozvedieť sa o škode." Rozhodujúce teda je to, aby sa preukázala vedomosť o škode, teda kedy sa poškodený dozvedel o vzniku škody určitého druhu a rozsahu do takej miery, aby mohol svoj nárok uplatniť (vyčíslieť) v návrhu na súde. A toto nie je možné podať bez toho, aby ste nemali právoplatné rozhodnutie od prokurátora.

V uznesení sa na poslednej strane píše: "Poučenie: Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať do 3 dní odo dňa jeho oznámenia prostredníctvom tunajšej prokuratúry Krajskej prokuratúre v Trenčíne. Sťažnosť má odkladný účinok."

V tomto prípade ak by bola podaná sťažnosť, a uznesenie by sa nestalo právoplatným, tak nemôže byť splnená jedna z podmienok na náhradu škody a to vedomosť o škode a jej možnosť uplatniť si svoj nárok na súde. Nárok by bol vrátený ako predčasný a bolo by doporučené aby sa počkalo až do právoplatnosti uznesenia, ktoré pojednáva o zastavení trestného stíhania. V prípade, že by bolo zrušené, tak si žiadnu škodu na súde uplatňovať nemôžete. Takže po zohľadnení vyššie uvedeného v zmysle platných zákonov musíte pracovať s dátumom právoplatnosti. V tomto prípade by ešte mohla nastať paradoxná situácia, kedy by mohla začať plynúť premlčacia lehota ešte predtým ako vznikla škoda. Takýto výklad zákona je nezákonný, nezmyselný a neprijateľný.

8. Skutkové okolnosti

Súd v predmetnej veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s písomnými podaniami sporových strán, oboznámením sa s listinnými dôkazmi (písomný pokyn prokurátorky OP Partizánske zo dňa 23.10.2000, Uznesenie Okresného úradu vyšetrovania PZ SR zo dňa 27.12.2000 sp. zn. ČVS:OUV-241/PE-2000 BNa, Uznesenie OÚ justičnej polície PZ Partizánske ČVS: OUJP-241/2000 BNa zo dňa 22.09.2003, Sťažnosť voči uzneseniu OÚJP-241/2000 BNa zo dňa 22.09.2003, Rozsudok OS Topoľčany sp. zn. PE 1T 93/2004 zo dňa 15.04.2005, Odvolanie OP Topoľčany proti rozsudku OS Topoľčany zo dňa 15.04.2005, Uznesenie Krajského súdu v Nitre sp.zn. 5To 34/2005 zo dňa 22.11.2005, pokyn OP Topoľčany zo dňa 22.05.2007 sp. zn. Pv 503/2003 na doplnenie vyšetrovania, Uznesenie OP Partizánske sp. zn. Pv 451/2008 zo dňa 19.04.2010 o zastavení trestného stíhania. Žiadosť o predbežné prerokovanie nároku zo dňa 02.05.2013, stanovisko GP SR k žiadosti žalobkyne zo dňa 28.08.2013) a zistil nasledovný skutkový stav.

8.1.Písomným pokynom zo dňa 23.10.2000 prokurátorka OP Partizánske uložila Okresnému úradu vyšetrovania PZ SR Partizánske, aby s poukazom na podnet súdneho exekútora prešetrili osobu žalobkyne a jej majetkové pomery pre podozrenie zo spáchania trestného činu poškodzovania veriteľa.

8.2.Uznesením OÚ vyšetrovania PZ SR Partizánske zo dňa 27.12.2000 sp. zn. ČVS:OUV-241/PE-2000 BNa bola trestná vec podozrenia zo spáchania trestného činu poškodzovania veriteľa žalobkyňou odložená z dôvodu že sa nejedná o podozrenie z trestného činu.

8.3. Uznesením OÚ justičnej polície PZ Partizánske ČVS: OUJP-241/2000 BNa zo dňa 22.09.2003 bolo vznesené obvinenie voči žalobkyňi z trestného činu poškodzovania veriteľa podľa § 256 ods.1, písm. a)

ods.5 písm. b) trestného zákona. Voči uzneseniu zo strany žalobkyne ako obvinenej ako aj jej právneho zástupcu bola podaná Sťažnosť zo dňa 04.12.2003.

8.4. Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany č. k. PE 1T 93/2004-247 zo dňa 15.04.2005 bola žalobkyňa ako obžalovaná oslobodená spod obžaloby z dôvodu, že konanie obžalovanej nie je trestným činom.

8.5. Na základe odvolania OP Topoľčany proti rozsudku OS Topoľčany zo dňa 15.04.2005 bol rozsudok Uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5To 34/2005 zo dňa 22.11.2005 zrušený a vec vrátená prokurátorovi na došetrenie.

8.6. Pokynom OP Topoľčany zo dňa 22.05.2007 sp. zn. Pv 503/2003 bola vec vrátená na doplnenie vyšetrovania OR PZ SR Úradu justičnej a kriminálnej polície Prievidza na doplnenie vyšetrovania a následne Uznesením OP Partizánske sp. zn. Pv 451/2008 zo dňa 19.04.2010 bolo trestné stíhanie zastavené. Rozhodnutie o zastavení trestného stíhania nadobudlo právoplatnosť dňa 04.05.2010.

8.7. Žalobkyňa si nárok na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnila na základe Žiadosti o predbežné prerokovanie nároku zo dňa 02.05.2013 u Generálnej prokuratúry SR, ktorá jej nároku na základe stanoviska k žiadosti žalobkyne zo dňa 28.08.2013 nevyhovela z dôvodu, že nárok sa posudzuje podľa zák. č. 58/69 Zb., ktorý neumožňuje priznať nemajetkovú ujmu.

9. Právne posúdenie nároku

Z hľadiska posúdenia oprávnenosti nároku žalobkyne súd v prvom rade musel určiť právnu normu, podľa ktorej bude posudzovať splnenie zákonných podmienok tvoriacich predpoklad úspechu žalobkyne v konaní. Žalobkyňa označila za skutkové okolnosti tvoriace dôvod vzniku škody uznesenie o vznesení obvinenia Okresného úradu justičnej polície PZ Partizánske ČVS: OUJP-241/2000 BNa zo dňa 22.09.2003 ako aj podanie obžaloby Okresnou prokuratúrou Partizánske dňa 14.06.2004, na základe ktorej bolo vedené na Okresnom súde Topoľčany č. k. PE 1T 93/2004 súdne konanie a ktorým bola žalobkyňa spod obžaloby oslobodená rozsudkom č. k. PE 1T 93/2004-247 zo dňa 15.04.2005, ktoré žalobkyňa označila za nezákonné rozhodnutia. V oboch prípadoch k skutkovým okolnostiam, ktoré majú tvoriť právny základ nároku, preukázateľné došlo pred účinnosťou zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci na základe čoho je potrebné uplatnený nárok žalobkyne, s poukazom na prechodné ustanovenie tohto zákona § 27, posudzovať podľa doterajších predpisov, ktorým je zákon č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len Zákon). Pritom nie je podstatné, že konanie a samotné rozhodnutie, v dôsledku ktorého bolo nezákonné rozhodnutie zrušené oslobodzujúcim rozsudkom alebo uznesením o zastavení trestného stíhania sa uskutočnilo a k vydaniu rozhodnutia došlo za účinnosti iného právneho predpisu, podstatný je okamih vydania nezákonného rozhodnutia.

V prípade nesprávneho úradného postupu je situácia odlišná, nakoľko pokiaľ nesprávny úradný postup, ako sú napr. prieťahy v konaní pretrváva aj v čase účinnosti zákona 514/2003 Z. z. tak sa nárok na odškodnenie posudzuje podľa tohto zákona. To však nie je daný prípad, nakoľko ani uznesenie o vznesení obvinenia a ani podanie obžaloby nie je možné kvalifikovať ako nesprávny úradný postup. Nesprávny úradný postup je postupom vykonaným v rámci činnosti rozhodovacej, ale pre túto formu zodpovednosti je určujúce, že úkony úradného postupu samy o sebe k vydaniu rozhodnutia nevedú a pokiaľ je rozhodnutie vydané, tak sa v jeho obsahu neodrazia. Pokiaľ orgán štátu zisťuje alebo posudzuje predpoklady pre rozhodnutie, zhromažďuje podklady pre rozhodnutie, hodnotí zistené skutočnosti a právne ich posudzuje ide o činnosť priamo smerujúcu k vydaniu rozhodnutia, prípadné nesprávnosti, či vady takéhoto postupu sa potom prejavujú práve v obsahu rozhodnutia a môžu byť posudzované iba z hľadiska zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Vzhľadom k uvedenému je možné uzavrieť, že v danom prípade nie je daný základ právneho nároku v podobe nesprávneho úradného postupu orgánov činných v trestnom konaní, nakoľko ich hodnotiacia činnosť v rámci rozhodovania o vznesení obvinenia bola "konzumovaná" vydaním rozhodnutia o vznesení obvinenia. Podanie obžaloby je rozhodnutím sui generis, voči ktorému nie je možné podať opravný prostriedok a preto nenapĺňa ani skutkovú podstatu nezákonného rozhodnutia podľa § 3 Zákona, ktorým sa končí fáza prípravného konania, je výsledkom vykonaného šetrenia v rámci prípravného konania. O dôvodnosti obžaloby a teda o správnosti postupu vyšetrovacích orgánov v prípravnom konaní vrátane prokurátora rozhoduje súd svojím rozhodnutím.

Podľa § 27 ods. 1) zák. č. 514/2003 Z. z. Zodpovednosť za škodu podľa tohto zákona sa vzťahuje na škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona a na škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Podľa ods. 2) Zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje doterajšími predpismi.

9.1. Podľa § 1 ods.1) Zákona štát zodpovedá za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, ktoré v občianskom súdnom konaní a v konaní pred štátnym notárstvom, v správnom konaní, ako aj v konaní pred miestnym ľudovým súdom, a ďalej v trestnom konaní, pokiaľ nejde o rozhodnutie o väzbe alebo treste, vydal štátny orgán alebo orgán štátnej organizácie (ďalej len "štátny orgán"). Štát zodpovedá taktiež za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu spoločenskej organizácie vydaným pri plnení úloh štátneho orgánu, ktoré na túto organizáciu prešli.

Ods.2) zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 2 Zákona právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím majú tí, ktorí sú účastníkmi konania a boli poškodení nezákonným rozhodnutím vydaným v tomto konaní.

Podľa § 3 Zákona ak nejde o prípady hodné osobitného zreteľa, možno nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím priznať len vtedy, ak účastník využil možnosť podať proti nezákonnému rozhodnutiu odvolanie, rozklad, námietky, odpor alebo sťažnosť.

Podľa § 4 ods.1) Zákona nárok na náhradu škody nemožno uplatniť, dokiaľ právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, pre nezákonnosť nezrušil príslušný orgán. Rozhodnutím tohto orgánu je súd rozhodujúci o náhrade škody viazaný.

Ods.2) ako výnimku z ustanovenia odseku 1 možno uplatniť nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím vykonateľným bez ohľadu na jeho právoplatnosť, ak toto rozhodnutie bolo na základe opravného prostriedku (§3) zrušené alebo zmenené.

Podľa § 5 ods.1) Zákona právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má voči štátu ten, na kom bola väzba vykonaná, ak bolo proti nemu trestné stíhanie zastavené alebo ak bol spod obžaloby oslobodený.

Podľa § 9 ods.1) Zákona nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe alebo treste je potrebné vopred prerokovať s ústredným orgánom. Ak ide o rozhodnutie vydané v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní, ako aj v konaní pred štátnym notárstvom alebo miestnym ľudovým súdom, je ústredným orgánom Ministerstvo spravodlivosti tej republiky, na území ktorej má sídlo orgán, ktorý rozhodol v prvom stupni. Ak však ide o rozhodnutie vydané v trestnom konaní proti osobám podliehajúcim vojenskej súdnej právomoci, je týmto orgánom ústredný orgán, ktorý vykonáva správu vojenských súdov. V ostatných prípadoch je týmto orgánom:

a) ak ide o vec patriacu do pôsobnosti Československej socialistickej republiky, federálny ústredný orgán, do pôsobnosti ktorého patrí odvetvie štátnej správy, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie vydané,

b) ak ide o vec patriacu do pôsobnosti Českej alebo Slovenskej socialistickej republiky, ústredný orgán republiky, do pôsobnosti ktorého patrí odvetvie štátnej správy, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie vydané, a ak niet takéhoto ústredného orgánu, Ministerstvo spravodlivosti; to platí aj v prípade, keď nezákonné rozhodnutie vydal orgán spoločenskej organizácie (§ 1 ods. 1).

Ods.2 ak bola žiadosť o predbežné prerokovanie podaná na ústrednom orgáne, ktorý nie je príslušný, postúpi ju orgánu príslušnému. Účinky podania žiadosti sa v tomto prípade zachovávajú.

Vychádzajúc z citovaného ustanovenia orgánom oprávneným zastupovať žalovanú v predmetnom konaní má Ministerstvo spravodlivosti SR bez ohľadu na to, ktorý orgán činný v trestnom konaní vydal

rozhodnutie, ktoré zakladá alebo je spôsobilé založiť zodpovednosť štátu za škodu podľa uvedeného Zákona.

Podľa § 10 Zákona ak ústredný orgán neuspokojí nárok poškodeného do šiestich mesiacov odo dňa podania žiadosti, môže sa poškodený domáhať priznania nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Podľa § 18 Zákona pokiaľ nie je ustanovené inak, spravujú sa právne vzťahy upravené v tomto zákone Občianskym zákonníkom.

Podľa §22 ods. 1) Zákona právo na náhradu škody podľa tohto zákona sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou na uplatnenie práva na náhradu škody zrušenie rozhodnutia, plynie premlčacia doba odo dňa doručenia (oznámenia) zrušujúceho rozhodnutia.

Ods.2) najneskôr sa toto právo premlčí za desať rokov odo dňa, keď poškodenému bolo doručené (oznámené) nezákonné rozhodnutie, ktorým bola spôsobená škoda; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

Ods.3) ak je potrebné nárok predbežne prerokovať na ústrednom orgáne (§ 9 ods. 1), premlčacia doba odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však po dobu šiestich mesiacov, neplyní.

9.2. V danom prípade vychádzajúc zo znenia citovaného Zákona č. 58/1969 Zb. je možné si nárok na náhradu škody uplatniť na základe nezákonného rozhodnutia a nesprávneho úradného postupu. Z obsahu § 9 Zákona nevyplýva pre poškodeného povinnosť jednoznačne označiť právny titul na základe ktorého sa náhrady škody domáha. Túto povinnosť stanovuje až zákon 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a to až novelou zákona účinnou od 01.01.2013. To znamená, že povinnosťou poškodeného je len uviesť všetky podstatné skutkové okolnosti potrebné pre preskúmanie, či v jeho prípade je daný základ právneho nároku (nezákonné rozhodnutie alebo nesprávny úradný postup) ako aj ďalšie podmienky, ktoré podmieňujú oprávnenosť uplatneného nároku (t.j. vznik škody a príčinná súvislosť medzi základom právneho nároku a vznikom škody). V rámci právneho základu nároku nezákonnosti rozhodnutia je však možné uplatnený nárok oprieť o viaceré rozhodnutia a to, nezákonnosť rozhodnutia o väzbe, nezákonnosť rozhodnutia o vznesení obvinenia, nezákonnosť rozhodnutia o treste a pod. Súd nie je viazaný právnu kvalifikáciou žalobcu, sám skúma otázku existencie právneho základu nároku, avšak pokiaľ sám žalobca vo svojej žalobe alebo v rámci svojich skutkových tvrdení výslovne špecifikuje rozhodnutie alebo označí postup štátneho orgánu, ktorý považuje za nesprávny, je to právny rámec stanovený žalobcom, ktorý súd musí rešpektovať a nemôže v takomto prípade posudzovať oprávnenosť nároku v rozpore s prejavenu vôľou žalobcu.

9.3. Ako už bolo vyššie uvedené, žalobkyňa za právny základ svojho nároku považuje nezákonné rozhodnutie o vznesení obvinenia a podanie obžaloby na súd pre trestný čin poškodzovania veriteľa. Pokiaľ ide o uznesenie o vznesení obvinenia Okresným úradom justičnej polície PZ Partizánske ČVS: OUJP-241/2000 BNa zo dňa 22.09.2003, toto spĺňa náležitosti nezákonného rozhodnutia, nakoľko trestné stíhanie žalobkyne bolo v konečnom dôsledku zrušené uznesením o zastavení trestného stíhania, ktoré má rovnaký dôsledok ako rozsudok súdu, ktorým bol obžalovaný spod obžaloby oslobodený. Podanie obžaloby nemožno subsumovať s poukazom na argumentáciu uvedenú v bode 9.1. pod základ právneho nároku upravený Zákomom.

9.4. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy

Pojem škody zákon č. 58/1969 Zb. bližšie nedefinuje a ani neupravuje rozsah jej náhrady. Preto treba aj v tomto smere aplikovať príslušné ustanovenia všeobecnej úpravy (§ 442 OZ) a škodu vo všeobecnosti chápať ako ujmu, ktorá a) nastala v majetkovej sfére poškodeného, je objektívne vyjadriteľná v peniazoch a je napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňažného. Podľa § 442 ods. 1 OZ sa uhrádza skutočná škoda, a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk). Skutočnou škodou je ujma, ktorá znamená zničenie, stratu, zmenšenie, zníženie či iné znehodnotenie existujúceho majetkového stavu poškodeného oproti stavu pred škodnou udalosťou a ktorá predstavuje majetkové hodnoty, ktoré treba vynaložiť pre uvedenie veci do predošlého stavu (ak to nie je vylúčené). Ušlý zisk predstavuje zmarený majetkový prospech (prekazené zväčšenie alebo budúce rozmnoženie majetku poškodeného), ktorý bolo možné očakávať s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, no nenastalo v dôsledku škodnej udalosti. Škoda v zmysle Zákona predstavuje len majetkovú ujmu, ktorej náhrady sa možno na základe

Zákona domáhať. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy Zákonom v žiadnej podobe neupravuje avšak v prípade obmedzenia osobnej slobody v súvislosti s výkonom väzby a trestu je možné sa jej náhrady domáhať na základe Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd podľa čl.5.ods.5 Dohovoru, podľa ktorého každý kto bol zatknutý alebo zadržaný v rozpore s ustanovením tohto článku, má nárok na odškodnenie. V danom prípade žalobkyňa nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nespája s obmedzením osobnej slobody a preto nie je daný ani právny základ nároku na jej náhradu.

9.5. K námietke premlčania nároku.

Zo strany žalovanej bola vznesená námietka premlčania nároku žalobkyne s poukazom na skutočnosť, že žalobkyňa si svoj nárok uplatnila na súde po uplynutí premlčacej lehoty, pričom aj k samotnému predbežnému prerokovaniu nároku pred orgánom zastupujúcim štát pristúpila až po uplynutí premlčacej lehoty. V tejto súvislosti súd sa stotožňuje s argumentáciou žalovanej ohľadom premlčania nároku na náhradu škody, nakoľko náhrada škody, podlieha premlčaniu v trojročnej premlčacej lehote podľa § 22 ods. 1) Zákona. Premlčacia lehota začína plynúť okamihom doručenia rozhodnutia ktorým bolo zrušené nezákonné rozhodnutie, t. z. okamihom doručenia uznesenia o zastavení trestného stíhania v súlade s dikciou samotného Zákona. Na základe vykonaného dokazovania bolo preukázané, že uznesenie o zastavení trestného stíhania nadobudlo právoplatnosť dňom 04.05.2010. Žalobkyni resp. jej právnomu zástupcovi bolo doručené dňa 30.04.2010. To znamená, že týmto dňom začala plynúť trojročná premlčacia lehota na uplatnenie nároku na súde. Premlčacia lehota vzhľadom k uvedenému by teda uplynula dňom 30.04.2013. Žalobkyňa v súlade s § 9 Zákona, požiadala na základe žiadosti podanej dňa 02.05.2013 na GP SR o predbežné prerokovanie nároku avšak po uplynutí zákonnej premlčacej lehoty, preto okolnosť jej prerokovania nemá žiaden vplyv na prerušenie plynutia premlčacej lehoty.

9.6. S poukazom na vyššie uvedené súd uzaviera, že v danom prípade nárok na náhradu škody bol premlčaný a preto súd na námietku žalovanej zo zákona bol povinný prihliadnuť, taktiež v konaní nebol preukázaný základ právneho nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v dôsledku čoho súd žalobu zamietol.

10. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP podľa zásady úspechu v konaní. Žalovaná si nárok na náhradu trov konania neuplatnila a preto súd z dôvodu efektívnosti a hospodárnosti konania jej nárok nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne, v dvoch vyhotoveniach na Okresnom súde Bratislava I.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie súdu, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.